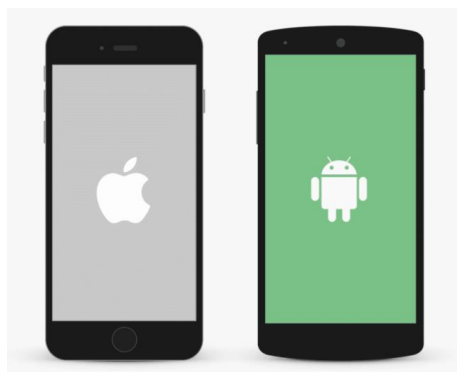

Lynguide til optagelse, overførsel og redigering af lyd med en smartphone

Kast dig ud i at optage lyd på en smartphone eller en tablet - begge enheder er gode til at lave små hilsner, andagter, læsninger og korte prædikener på, hvor det bare er en enkelt person der taler. Heldigvis kan både iOS- og Android-brugere få tilfredsstillende resultater.

Smartphone/tablet er bedst til allerhøjst to personer, de fungerer ikke lydæssigt optimalt til f.eks. reportager.

Men hvilken app skal du så vælge til at optage lyd?

- Brug den app, der giver dig den bedste lyd og intet andet.
- Søg på 'lydoptager' i Google Play eller i App Store.
- Download app'en.
- Test et par apps, indtil du finder den, der passer bedst til dig. Grundlæggende indeholder apps'ne samme funktioner, det er typisk brugergrænseflader, udvidede funktioner eller priser, der varierer.
- Brug hovedtelefoner med indbygget mikrofon eller en ekstern mikrofon samt hovedtelefoner.
- Husk at lave lydprøver.

Kom godt i gang:

1. Åbn din lydoptager-app på smartphone/tablet
2. Tryk på optage-knappen Tryk på den igen, når du er færdig med at tale.
3. Find redigeringsknappen, hvis du skal redigere din lyd
4. Tryk på sletteknappen, hvis du vil slette
5. Pause og genoptag din lydoptagelsen
6. Eksporter lydfile som MP3, CAF, WAVE og M4A i lav, mellem og høj lyd kvalitet.
7. Udgiv din lydfile/podcast, det sker typisk automatisk via RSS feed

Når man laver en podcast, så skal denne "ligge" et sted (hostes), så dine lyttere kan hente den. Du kan lægge den på den kirkes hjemmeside eller kirkens Facebook-side. Hvis du laver mange og måske store podcasts kan du med fordel bruge en af de mange hosting platforme, der findes og er "bygget" til kun at hoste, distribuere og afspille podcasts.

Der findes flere gode hostingudbydere, som er nemme at gå til. Vi vil her give et par links til nogle af dem:

<https://audioboom.com/>

<https://www.libsyn.com/>

<https://www.speaker.com/>

<https://soundcloud.com/upload>

<https://www.blubrry.com/>

Lynguide til optagelse, overførsel og redigering af lyd med en lydoptager

Optagelse med en lydoptager er lidt mere avanceret, men ikke mere avanceret end øvelse gør mester!

Optagelse

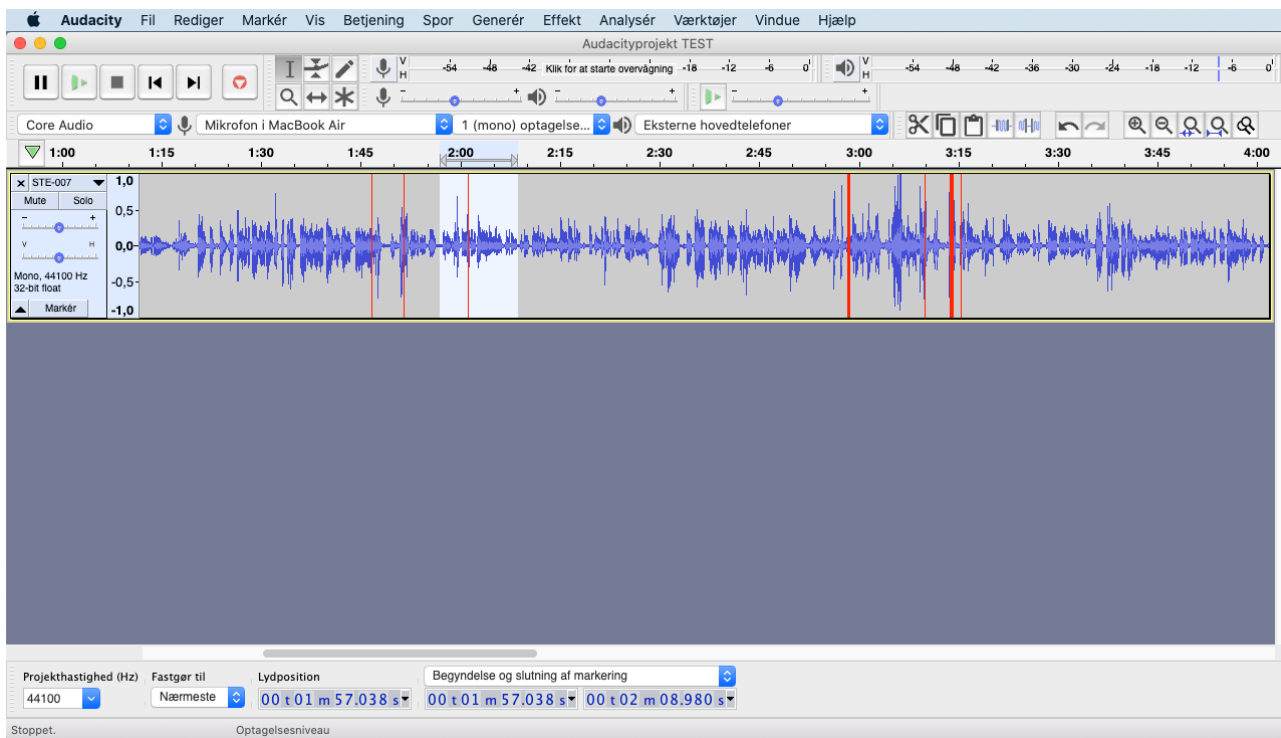
1. Tænd optageren ved at skubbe power-knappen ned (a) – (knappen holdes nede i ca. 3 sekunder for at slukke igen)

2. Sæt hovedtelefoner i LINE-indgangen (b) og hav dem ALTID på, når du optager!
3. Placér optageren, så både interviewer og gæst kommer så tæt på mikrofonen (c) som muligt. Lyden bliver bedst, hvis I holder den ca. 10-20 cm fra kildens mund. Brug gerne vindhætte.
4. **TRYK ÆN GANG PÅ DEN RUNDE REC-KNAP (d)** – den vil nu blinke, så man kan lytte til den lyd, som kommer ind, men vær opmærksom på, at den IKKE optager endnu!
5. Kontrollér lydstyrken for mikrofonerne på MIC/REC LEVEL-knappen på siden (e). I et stille rum bør den ligge omkring de 70-80 dB, men det afhænger helt af både afstand til lydkilden, stemmeleje osv, så hold øje med den undervejs.
6. På displayet kan man holde øje med, hvor høj det optagede lydniveau er på de to målere mærket med L og R (f) – en tommelfingerregel er, at de gerne skal bevæge sig op mod de -12, når man taler ind i mikrofonen. De må IKKE nå helt hen til bjælken i højre side, for så vil lyden overstyre, når du lægger optagelsen ind på computeren.
7. Sørg for at eliminere eventuel baggrundsstøj – hold hellere en pause i optagelsen, hvis der er noget, som forstyrrer.
8. Når optageren er indstillet korrekt, **TRYKKER DU PÅ REC-KNAPPEN IGEN (d)**, som nu lyser konstant, samtidig med at tiden vil gå i gang.
9. Lav din optagelse. Hvis det er nødvendigt, kan du pause optagelsen undervejs med PLAY-knappen (g) eller blot stoppe optagelsen (h) og lave en ny (se trin 4-8)
10. Du kan lytte til det, du har optaget ved at trykke på PLAY (g) – hvis du har flere optagelser, kan du vælge imellem dem med frem og tilbage-knapperne (i).

Overførsel

1. Sæt USB-kablet til optageren (n) og computeren (du kan bruge ethvert mini-USB-kabel, som man typisk også bruger til digitalkameraer osv.)
2. Vælg **STORAGE** på lydoptageren med et tryk på Vælg-knappen (k) – du vil nu kunne tilgå dine optagede filer fra din computer.
3. Resten foregår fra computeren: Gå ind i mappen **STEREO** og vælg derefter den folder fra 1-10, som du har optaget i (hvis du ikke er klar over det, åbn dem en efter en)
4. Vælg de filer, du gerne vil importere, og kopiér eller træk dem over i en mappe på din computer, som du eks. navngiver "Podcastoptagelse 12-04-2020".

Figur 1 Screenshot af Audacity - bemærk at dette er Mac-versionen, så udseendet vil variere lidt på Windows-versionen.

Redigering

1. Download det gratis redigeringsprogram Audacity til enten Windows eller Mac.
2. Når I har åbnet programmet, starter I med at importere de lydfiler, I vil redigere i. Det gør I ved at trykke **Filer > Importér > Lyd**. Husk at gemme projektet undervejs!
OBS: Hvis man importerer alle sine lydfiler på én gang, kan man hurtigt miste overblikket over sit materiale. Derfor kan I gøre det lettere for jer selv ved kun at importere det, I skal til at redigere i nu og her. Når I importerer flere filer til samme projekt, for eksempel både interviews og musik, bliver de automatisk importeret i hver deres spor.
3. Lydfilen vil nu lægge sig i ét spor, men med to stereospor indeni (fordi lydoptageren altid optager i stereo med mikrofonerne). For at centrere lyden, er det vigtigt, at I allerførst laver sporet om til MONO. Det gør I ved at trykke på **Spor > Mix > Mix stereo ned til mono**. De to stereospor bliver nu til ét monospor som på vedlagte skærbillede.
4. I kan nu begynde at redigere i lydfilen/erne. Hvis I importerer en ny fil, vil den lægge sig i sporet nedenunder – I kan have så mange spor I vil, men for overblikkets skyld, bør I holde det til så få som muligt.
5. De vigtigste værktøjer er markeringsværktøjet, som I kan bruge til at klippe de dele ud, I ikke skal bruge. Og niveaувærktøjet, så I kan indstille lyden, så den er nogenlunde ens igennem hele optagelsen. Brug zoom ind/ud-knapperne, når I klipper! **(markeret på skærbilledet herover)**
6. Herunder følger en gennemgang af de vigtigste værktøjer:

Værktøjer

Når filerne er importeret, kan I bruge forskellige værktøjer til at redigere i dem. Dem, I kommer til at bruge oftest, er dem, der er i toppen af skærmen, og de fungerer sådan her:

Med markeringsværktøjet kan I markere dele af lydsporet ved at trække musen henover det stykke, I ønsker at markere. Det kan for eksempel være et stykke, I ønsker at slette. Når et stykke er markeret, er det kun det, der bliver afspillet.

Med niveauværktøjet kan I skrue op og ned for lydstyrken på enten hele lydsporet eller bare dele af det. Det kan I for eksempel bruge til at fade en lyd eller et stykke musik op eller ned.

Med tidsforskydningsværktøjet kan I flytte rundt på forskellige lydfiler, I har importeret. I kan både bruge det til at bytte rundt på rækkefølgen af klip i ét lydspor og til at flytte et klip rundt imellem lydspor.

Med klippeværktøjet kan I klippe et markeret stykke af lyden væk – enten for at fjerne det helt, eller fordi det skal flyttes til et andet sted i fortællingen. Hvis I bare vil dele et klip i to dele, skal I trykke Rediger > Klip grænser > Opdel.

Multiværktøjet fungerer som alle de fire andre værktøjer på samme tid. I kan se på musens udseende, hvilken funktion der er aktiv.

Vigtige genvejstaster:

Mellemrum/Space: Start/pause afspilning

Ctrl+C: Kopiér markeret område

Ctrl+V: Indsæt kopieret område

Ctrl+Z: Fortryd handling

Link til online manual: <https://bit.ly/31Uyg9>

Link til videoguide (søg selv flere frem!): https://www.youtube.com/watch?v=GHe_Og-yEow

Eksportér

1. Når I er færdige med at redigere jeres lydfil, og I er klar til at gemme den som en samlet lydfil, skal I først eksportere den, så I får den som en samlet fil. Det gør I ved at trykke [Filer > Eksportér > Eksportér som MP3](#). Navngiv filen.
2. Send lydfilen til FUV. Hvis den er for stor til at sende med en mail (max. 35 MB), så kan man uploade den til <http://send.firefox.com> – du får her et link, som du blot kopierer ind i mailen, så kan modtageren downloade filen via dette.
3. Tillykke, du har produceret din første podcast!